

Nyt fra Dyrlæger & Ko

I dette nyhedsbrev kan du læse om hvordan du nemt kan få testet dine små kalves immunforsvar.

Dine kalve fødes helt nøgne

Den nyfødte kalv fødes "helt nøgen", når det kommer til beskyttelse mod sygdom. Med andre ord; der er ingen overførsel af beskyttende antistoffer fra ko til kalv i fostertilstanden. Den nyfødte kalv er derfor 100 % afhængig af korrekt råmælkstildeling.

Koens råmælk, særligt i første udmalkning, er guld værd for den nyfødte kalv. I denne råmælk er niveauet af antistoffer mod diverse sygdomme nemlig meget højt. Og ikke nok med det, så er den nyfødte kalv også i stand til at optage disse antistoffer – *men*, for at denne optagelse kan ske optimalt, så skal kalven have sin råmælk indenfor maksimalt 6 timer efter fødsel.

Test af dine kalves immunforsvar

En nem metode til løbende test af råmælkstildeling og dermed også dine spædkalves immunforsvar er løbende test af kalvene. Denne test laves ved at dyrlægen udtager blodprøver af kalve, som er mellem 1 og 10 døgn fra fødsel. Herefter kan dyrlægen på laboratoriet undersøge prøverne for niveauet af antistoffer.

Immunitet på flokniveau

For at disse tests skal have værdi, skal det gøres med jævne mellemrum; for eksempel hver 14. dag eller en gang om måneden. Det er i den forbindelse ikke den enkelte kalv, som er interessant, men derimod om immunforsvaret hos kalvene generelt (på flokniveau) er i orden. I praksis betyder det, at måling på ganske få kalve en enkelt gang eller få gange ikke er et værdifuldt redskab i overvågning af kalvenes immunforsvar. Derimod er rutinemæssige stikprøver af langt større værdi.

Test af køernes råmælk

Flere faktorer har betydning for kalvens immunforsvar. Først og fremmest bør der fokuseres på rettidig tildeling af råmælk, dernæst om kvaliteten af råmælken er i orden. Dette gøres ved at måle råmælken på et refraktometer. Et elektronisk refraktometer kan i det lange løb være en god investering, men billigere modeller kan også anvendes. Et refraktometer måler i Brix-værdier. En nem tommelfingerregel er, at god råmælk har en Brix-værdi over 22.

Hygiejnene er den sidste vigtige faktor

Høj hygiejne omkring håndtering og tildeling af råmælk er den sidste vigtige faktor. Selv den bedste råmælk med Brix over 22, tildelt indenfor de første 6 levetimer og med korrekt udfodringstemperatur (husk at korrigerer for evt. kolde skåle) kan ødelægges af forurening. I praksis betyder det, at hvis råmælken er forurenet af f.eks. gødning, urene hænder eller beskidte skåle, falder kalvens optag af antistoffer og derved opnås ikke det ønskede boost af immunforsvaret. Er det, af den ene eller anden årsag, svært at holde god hygiejne omkring råmælken kan denne pasteuriseres. Her er det dog afgørende at råmælken opvarmes til præcis 60 grader. Sker pasteuriseringen ved 57 grader eller derunder dræbes bakterierne ikke og sker det ved 63 grader og derover ødelægges de livsvigtige antistoffer og råmælken kan begynde at klumpe.

En samlet strategi for kalvene

Det overordnede mål er for de fleste at have raske kalve med høj tilvækst og lav dødelighed. Er et eller flere af disse forhold ikke på det ønskede niveau, kan du med fordel igangsætte initiativer for at afklare hvorfor. Et af disse initiativer vil ofte være at måle rutinemæssigt på råmælken og kalvenes immunforsvar.

Omvendt kan rutinemæssig måling af råmælkskvalitet (på al råmælk) og screening af kalvenes immunforsvar ved blodprøver også været et værdifuldt redskab i arbejdet med at bevare en allerede tilfredsstillende kalvesundhed, -dødelighed og -tilvækst. På den måde vil du kunne opdage problemer inden de opstår – og dermed hurtigt sætte ind med korrigerende tiltag.

Hvad kan dyrlægen gøre?

Din Dyrlæger & Ko dyrlæge kan hjælpe dig godt i gang med måling af råmælkskvaliteten med et refraktometer. Ligeledes vil din dyrlæge kunne udtage blodprøver fra dine kalve for at tjekke at kalvenes immunforsvar er i orden.